

EL VERS

O DE QUAN FÈIEM LLARGUES SOBRETAULES
DESPRÉS DE LA CARN D'OLLA

d'Elisenda Guiu

Una proposta per les festes de Nadal.
Monòleg per una dona d'uns 40 anys.

Espai: L'espai central figura el menjador d'una llar el dia de Nadal, amb una gran taula parada que ja es troba a l'hora dels torrons; molts plats, coberts i copes fetes servir. Ampolles vàries, totes buides. El menjador tindrà una sortida exterior que allhora comunica a un rebost que té una nevera.

ELISENDA GUIU. Barcelona, 1974, establerta al Masnou. Autora d'una vintena de textos teatrals, entre els quals ha estrenat Indigestión, Magnetismes i Explicá'm un conte. Dramaturga participant al VI Torneig de dramaturgia de Temporada Alta. Premi de Guió de ficció radiofònica Ciutat de Tarragona 2017 per l'obra Indigestió. Com autora de narrativa, ha publicat contes infantils per diverses editorials així com relats per adults en diferents plataformes. www.elisendaguiu.com - Blog La tecla inquieta.

ACTE ÚNIC

Dona d'uns quaranta anys, visiblement cansada, amb un punt d'incipient embriaguesa, mira fixament davant seu, observant algú.

DONA, amb lletania: El cel brilla. Tot és alegria. El dia de Nadal... (Tot d'una dolça, ajudant algú a recitar:) El cel brilla... Tot és alegria... El dia de Nadal... Va, que només has de dir això, angelet. Només això: El cel brilla... Tot és alegria...

I una merda! On és l'alegria, ara mateix?! On?

(Novament dolça) Va, rei meu, que ho estàs fent molt bé. Tu pots! Ho saps fer. El cel brilla, tot és alegria...

El dia de Nadal. El gran dia. El dia màgic, dolç, emotiu, preciós... *(Sarcàstica)* Ha! Portem tres setmanes darrere del maleït vers! Matí, migdia i nit. A l'esmorzar, amb els seus cerealets i la llet tebi-ona: El cel brilla, tot és alegria, el dia de Nadal... Al dinar, tot fent malabars perquè endrapi quatre maleïts tallets de carn: El cel brilla, tot és alegria, el dia de Nadal... Abans d'anar a dormir, mentre ens posem el pijamet: El cel brilla, tot és alegria, el dia de Nadal... Tres setmanes senceres! A veure si el nen no ha tingut ocasió de memoritzar el refotut vers!

Pausa. Esbufega.

(Al fill, novament dolça) ...Vinga, amormeu, la següent estrofa, que ja te la saps: Doneu-me pollastre... doneu-me tuuuuuuu... Nooo! Cogons no, vidameva...Tuurroooons! Doneu-me torrons! –Collons–

(Per sí mateixa, enutjada) Treu-te la vergonya d'una santa vegada,

que t'està esperant tothom! Que ens tens aquí tots clavadets, pendents de tu...! Mocós, malcriat, nen consentit!

(Dolça) Va, angelet, repeteix amb mi: Doneu-me pollastre, doneu-me torrons, fem xe-ri-no-la, i cantem cançons! Només això, fill meu! Només digues això, rei de la mama!

Pausa.

Mireu-los: Tothom li riu les gràcies. Bavegen com un cargol bavós i llefiscós... Com si el meu fill fos l'ésser més adorable del planeta!

Si ara mateix em furgués el nas, no se n'adonaria ningú. Segur que no. Ho provo?

Fa el gest tímidament però s'atura.

Algú ja m'ho va advertir, poc després de ser mare:

— Ara passaràs en segon pla. Tot girarà al voltant seu. Deixaràs de tenir protagonisme. Deixaràs d'existir...

— Calla! Exagerada! Com he de deixar d'existir per ser mare?!

— Que sí, dona, que deixaràs d'existir com a dona, com a persona, com a ésser necessitat d'atenció!

— Exageres!

— Ja m'ho diràs...

I aquíestic. Invisible. Malgrat haver-ho muntat tot jo. I quan dic tot, és tot: aquest dinar, els refotuts canapès; aquest lloc encantador, la refotuda taula; la trobada, aquest merder. Jo tinc el mèrit - i la culpa - d'haver-los unit a tots avui. Tots aquests que estan aquí asseguts a casa meva, menjant a la meva taula, parlant escandalosament, fotent-se com un toixó i bevent sense límits; tombant copes damunt de

les estovalles noves. Ignorant-me. Així que, no recordo qui era que m'ho va dir, però tenia raó: puc furgar-me el nas, o badallar, o fer ganyotes, o simular que m'estic ofegant... que aquí no s'immuta ni déu.

Fa que s'ofega. S'atura en sec.

Vaig parir, per primer cop, un 23 de juny. Fotia una calor insuportable. Jo, suada com una porca, amb les cames inflades, espatarrada, en plena revetlla... Sentia els petards de fora i la veu de la comadrona alhora...

–Bufa, bufa, bufa... Una mica més... Una mica més... Més... Méeeeeeees!

I mentre tothom brindava amb cava i es posava les botes amb la coca de crema i de llardons, jo cridava com una bèstia, portant al món una altra bestiola, aparentment inofensiva. Aparentment.

–Ai que es mono...

–Que bufó.

–Que bonic.

–Que preciós...

Però si era lletgíssim! Lleig, lleig, lleig. Amb el cap boterut, deformat... Tot i que després, mica en mica, anés agafant una forma més normal...

–Li direm Joan, pel dia que ha nascut!

Oh, què originals vam ser...

S'omple la copa i beu, absorta en els seus pensament.

Que al néixer plorés ja entrava dins de la normalitat. De fet era el

que tothom estava esperant en aquella habitació i, fins que no vam sentir el primer plor desconsolat d'aparició al món, no vam respirar tranquils. Però el que ningú s'esperava és que ho seguís fent de forma indefinida. Sense aturador. Sense pietat. Bé, sí, nomes s'aturava si s'amorrava al meu pit (fa un gest i petit crit de dolor). Però la resta... Ni xumet ni hòsties! Tooot el sant dia plorant. I vinga a plorar, plorar i plorar... Còlics, sí. El pitjor malson.

—Paciència... Tot passarà... —deien.

Mentiders. Mentideres! El que havia de venir, seria pitjor.

(Pausa. Novament dolça) Què? Podem recitar, per fi, el vers, angelet? Fa que no amb el cap. Per què? Però si te'l saps molt bé, menteixo.

—Tinc cacaaaa!

Ah. Era això. Ara té caca... L'angelet. El príncep. El rei de la casa! No es pot esperar a recitar el vers, no. Ha de ser ara. Té CA-CA. Digues que sí, reietó! Doncs au!

(Com un pregoner de poble) Atenció tothom! Ara venim, que el rei de la casa té cacones!

Pausa.

Cacones... Caquetes... Cacotes. Tothom riu. No de la meva gràcia, és clar; de la seva. De les seves ganes de cagar. I vinga, ara al bany, treu-li tota la roba! Perquè sí, perquè té aquesta santa mania, el nen, que ha de fer caca tal com va arribar al món.

Gestualitza.

Au, tot fora: sabates, mitjons, pantalons, calçotets del Pocoyó, tres capes de dalt, com una ceba i... Tot enlaire! Voilà!

Això sí: aprofitem el moviment de roba per repassar text:

El cel brilla. Tot és alegria. El dia de Nadal. Doneu-me pollastre. Doneu-me torrons. Fem xerinola. I cantem cançons.

Set frases. Només set. Bé, i Bon Nadal: Vuit. Només ha de dir això, per l'amor de Déu!

—Mama!!!

—Quèeeee.

—No em surt...

—Doncs t'ha de sortir, fill, que l'has dit mil vegades!

—La caca... No em surt!

Aaaah, amigo! Ara no li surt la caca, diu. Això mateix... Sempre tan oportú... Doncs apa! Torna a vestir l'angelet, amb els calçotets de Pocoyó, i el pantaló, i les tres capes de la ceba, i els mitjons que costen d'entrar i les sabates que diu que li fan mal... Auuu! —aquest peu que no li para de créixer! - I cap a la taula! Amb alegria, que el cel brilla i és el dia de Nadal!

Pausa. Mira el seu voltant amb fastigueig.

Quina estampa... (Pausa) Les tietes ja van trompes. Quan la tia Antonia porta l'escot tan obert... Ma mare manant a mon pare el que ha de grabar. El meu cunyat fotent la xapa al meu home, suposo que sobre el cotxe nou perquè no té cap altre tema de conversa. I el meu estimadíssim marit, al mòbil, com sempre, enganxat al Twitter! No entenc com el dia de Nadal no el deixen inoperatiu. El twitter, vull dir. L'home ja ho està.

—Ai, mireu, mireu, ja torna a ser aquí!

Es refereixen al meu fill, és clar.

– Que, com ha anat?

Aquest costum de casa meva, de passar parte després d'una anada al lavabo.

– Malament: no ha fet caqueta. Ni cacones ni cacotes.

Tornen a riure. De la seva defecació inexistent. Doncs apa: el vers. Tornem-hi...

– El cel brilla. Tot és alegria. El dia de Nadal...

A que esperes? Per què no continues?

– Deixeu-lo, pobret.

– No l'atabaleu més.

– Està cansat.

– Té vergonya...

– És que s'ha llevat d'hora.

– És normal...

– És que és tímid.

– Molt sensible.

– És l'edat...

I així comença el cúmulo d'atenuants i de disculpes davant d'un cas flagrant d'impertinència; la del meu fill, que ara per fi s'ha sortit amb la seva d'aplaçar un cop més el refotut vers de Nadal.

No, papa, ara no gravis. Fins que el teu nét reciti el poema, no cal que gravis més.

– Que me'n poses, maca?

—Tieta, vol dir que n ha begut prou ja?!

—Au, maca, no siguis tacanya!

Pausa. Es conté la ràbia. Tot d'una reomple les copes desmesuradament, vessant-les, i acabant l'ampolla.

Això mateix. Bevem! Bevem que el món s'acaba! Potser sí... De vegades fantasiejo amb això: No hi ha demà. El món s'acaba! Què faria? Què faria... Abraçar-los a tots amb força fins l'últim alè de vida? O engegar-los i respirar els últims instants?! Ara mateix sé la resposta... No sé si la vull saber.

L'únic que desitjo ara és que això no s'allargui gaire. Hauria d'estar prohibit fer la digestió del dia de Nadal a casa l'amfitriona... Amfitriona: "persona que té convidats a taula, especialment tractant-los amb magnificència". La definició, ho diu clarament. I aquí, en aquesta santa casa, avui l'única que està tractant amb magnificència els convidats sóc jo, mentre el meu honorable marit relega en mi qualsevol responsabilitat.

—Amor, que no ho veus que s'han acabat els tovallons?

S'acaba d'un sol glop la copa que s'havia omplert.

De debò que algú creu que la igualtat domèstica, entesa en majúscules i subratllat, ha arribat al segle XXI? Sí? No, va, seriosament... El meu marit és fill de les dones de la primera gran revolució feminista, però dono fe que ell, de petit, amb una cuineta no hi va jugar.

(Pausa. Allarga el braç amb la copa buida.

—Vinga, nena, que estem seques! —brama ara el meu cunyat.

És tan poc agraciat, el pobre, que encara no entenc què li va trobar

ma germana fa vint anys. Aleshores era igual però més prim i amb cabell.

“Ves-hi tu, capullo!” M’agradaria haver-li dit. I fer així amb els dits i congelar-lo! Sí, m’encantaria que el meu cunyat quedés petrificat en la posició que està ara mateix; aquesta ganyota desagradable i el braç estirat subjectant la copa buida.

Reproduueix el gest en què li agradaria congelar-lo.

Però no tinc aquest poder. No tinc cap poder, jo. No soc cap súper-heroïna. Per molt que la meva amiga Sònia s’esforci en fer-me creure que sí:

– Dos nens, un marit que tot el dia és fora, una casa i una feina a temps complet. Et sembla poc? ”.

Això no és ser una súper-heroïna, Sònia. Això és ser una *pringada*. Temps enrere, potser sí que me n’havia sentit. Quan vaig aconseguir la beca, viure fora un any sencer, menjar-me el món i el que no era món...

Pausa.

Me’n torno al celler – per quarta vegada – a buscar més cava, ni que sigui per perdre’ls de vista cinc minuts. Aprofito per una pausa. Faré el cigarret, sí. Tranquil·la i sola, sense que ningú em vegi. Ara mateix no tinc cap ganes d’escoltar el sermó de ningú.

Treu una cigarreta. Fa una intensa calada.

El tabac podria ser la solució... Hi ha qui va dir que sortia a comprar-ne i no va tornar mai més... – Pensaments en veu alta del moment cigar-

Miro el mòbil. M'ha escrit la Sònia.

La Sònia sempre ha tingut aquesta facultat de donar-me aire quan més el necessito...

(Llegint el missatge) Hola guapa.

Ni que sigui escoltant les seves històries, o les seves fantasies, de vegades inversemblants. Des que es va separar està més creativa encara i més inspiradora.

(Escriu el missatge al mòbil:) Com estàs?

Ella avui no té cap dinar familiar ni es troba en companyia de ningú. Per decisió pròpia. La seva única filla ara mateix és amb el seu ex, mentre la Sònia passa uns dies de vacances a les Canàries. Ho va provar el primer any de separada, i li va semblar una experiència fantàstica: allunyar-se de qualsevol compromís familiar i alhora del fred, per anar a tombar-se a una platja assolellada. No és mala idea, ben mirat.

Sorprenentment la Sònia em respon de seguida. Fa una icona de sevillana, una de sol, i tres de top.

Escribiendo...

—I tu? Com ho portes?.

Bona pregunta.

Tecleja alguna cosa al seu mòbil:

Li dic -escric- que bé, que ja estem als torrons, que els canelons m'han quedat boníssims, malgrat que m'he hagut de sentir cinquanta vegades que els canelons es fan per Sant Esteve, no per Nadal, i que avui hauria d'haver fet escudella i carn d'olla. Li dic tot això en un missatge de veu. Una espècie de monòleg que no se si es

catalogaria de comèdia o de tragèdia...

Pausa.

Sé que li parlo de parides per evitar que em preguntí el que ja sé que ella em vol preguntar. És un mètode d'evasió molt típic ho sé, i que de vegades funciona; despistes amb xorrades per evitar parlar del que realment importa. Però això no funciona amb ella.

—Ja t'ho has repensat o què? — em deixa anar finalment.

No sé com he pogut pensar que avui no trauria “el tema”, que em donaria una treva... Però no. La Sònia és com la meva veu de la consciència. De vegades penso que no li puc amagar res.

Però ja li vaig dir que no hi havia res a pensar, que la decisió ja estava presa. “Hi ha trens que només passen una vegada...” Sí, és clar que sonava excitant! És clar que temps enrere hauria saltat d'alegria! Però les circumstàncies canvien... Allò que sempre havies volgut... Però que arriba massa tard. És la vida, suposo. “Sònia, una cosa és que a mi em surti una oportunitat. L'altra és que arrossegui a tota la família”. “I per què no?”, insistia. “Perquè ell hauria de deixar la seva feina quant ara guanya el doble que jo? Perquè ell no està disposat a marxar?”. Ell m'ho va descartar des del primer moment. Amb el meu sou únicament no hi podríem viure, amb el seu sí. “És així, amiga. És així. Ell ho té claríssim, ho té tot construït aquí, no té cap necessitat de renunciar-hi”. “Doncs marxa tu”, va rematar-ho.

Pausa.

Marxa tu. Tu sola. Vaig riure fort; com es passa la tia, com es passa... Però la Sònia sabia prou que jo li seguiria donant voltes al que m'acabava de dir.

Torna a escriure al mòbil:

—No. — Amb aquest monosíl·lab pel whatsapp espero que capti que no ha d'insistir. Avui no. Que avui és Nadal, hòstia!

—Ok —em respon. Em coneix bé... Massa.

Però la veritat és que el pensament ja circula un altre cop lliurement aquí dins, al meu cervell.

—Ha quedat una vacant a la seu de Londres. T'ho vols plantejar?

La frase que m'ha fet trontollar des que me la van dir. La meva poca matèria gris actua de forma autònoma sense que jo pugui intervenir-hi. I la Sònia n'és la culpable.

Ara la Sònia potser ja no se'n recorda, perquè està separada i només té la filla cada quinze dies, i no té un home que sempre és fora, ni una casa que se la menja de feina, ni un gos adoptat contra la seva voluntat... Per no tenir, no té ni cotxe; no li cal portar-lo a la ITV, ni al mecànic, ni a rentar...

De sobte, fantasiejo amb la idea de no tenir res d'això... De tornar deu anys enrere... Sense fills. Sense home. Sense hipoteca. Sense feina. Sense la més remota idea de que em passaria l'endemà.

Tanco els ulls. Em visualitzo. Lluny.

Pausa.

Mentre el meu cervell viatja a la velocitat de la llum, la Sònia opta per fer-me cinc cèntims de la seva nit d'ahir, que inclou la coneixença d'uns estrangers en el bar de l'hotel i el seu primer trio oficial. Sí, això ha dit. Amb un home i una dona. Aquesta és la seva llibertat recuperada.

Apaga el cigar.

Alguna cosa crema en mi imaginant la meva amiga en la situació que m'acaba d'anunciar. Li dic que ja ho parlarem, que jo he de tornar a la meva emocionant realitat abans que es dispari el drama i que ella segur que deu tenir coses més interessants a fer. M'envia una emoticona de flama.

Pausa. Mira cap al menjador.

Des d'aquí els puc espiar, no perquè m'interessi gaire el que passa allà dins... Només estic pendent que el petit no se'm desperti de la migdiada i vingui corrents a buscar-me.

Pausa.

És ara quan veig que la neboda s'aixeca; aquesta que fa dos dies era una mocosa que tothom es treia de sobre, avui és una tiarra. M'impressiona i alhora em fa sentir vella.

Llença el cigarro i el trepitja per apagar-lo. S'ensuma l'alè.

L'Elisa se m'apropa amb els seus texanets de vintanyera marcant ti-pet. Si ve cap a mi és perquè vol alguna cosa.

– Tieta, et volia demanar una cosa...

La meva teoria es confirma.

– La mama diu que si fóssim a casa nostra em diria que no però com que estem a la teva – almenys, ella ho té clar. Que t'ho demani a tu.

– Elisa, què és el que em vols demanar?

– Pot venir el Kevin?

Qui collons és el Kevin?

— Qui és el Kevin, estimada?

(Tot d'una tirada, revolucionada, reproduint la neboda:) I aleshores m'explica que el va conèixer aquest estiu a Amsterdam, amb la seva amiga Marta de l'insti, un dia que van anar a un *coffeshop*, -tot i que elles no fumen marihuana, m'aclareix-, i que ara el Kevin passa uns dies a Catalunya però la seva família està a Glasgow i clar, a ella li sap greu que ell passi sol el dia de nadal... I aleshores em mira amb cara de xai a punt de degollar, i em deixa anar que potser podríem acollir-lo ni que fos una estona a casa nostra -meva- durant la sobre-
taula.

— Només serà una estona...

I és així com s'activa el meu imaginari. Inconscientment — involuntàriament, diria. Em venen al cap un seguit d'imatges de la meva estada d'Erasmus a Glasgow; tal com si s'hagués activat el play d'una pel·lícula al cervell, només sentir el nom d'una ciutat escocesa, m'han aparegut al cap diferents fotogrames de moments viscuts, persones, llocs, objectes... Aquell pis compartit... Aquelles partys que fèiem... El Craig...

Fucking hell, el Craig. Qualsevol lloc i moment era bo. Quin tio... Era incansable. My beautiful Catalan lover, em deia. Ell, "a very proud Scottish man", deia que teníem molt en comú com a poble envaït, i a mi en aquell moment m'importaven un rave el poble i l'opressió, però Escòcia em semblava un país meravellós...

Quina manera de viure intensament... Llavors sí, com si no hi hagués demà.

Pausa.

— Només serà una estona, després ens n'anirem de seguida.

L'Elisa em torna a la realitat. Li dic que és clar que pot venir, i a l'Elisa se li dibuixa un somriure gegant i m'abraça efusivament.

—Gràcies, tieta! Per cert: fas olor a tabac.

Trec la mostra gratuïta de colònia i me'n torno a etzibar dos o tres pulsacions. Quatre. —He de passar a pispar més mostres-.

Pausa.

De camí al menjador, sento riure el meu fill gran. El petit no tardarà en despertar-se. Agafo el cava. No tinc ganes de tornar a entrar. Però ho faig. I l'actualitat domèstica m'envaeix en qüestió de mig segon. El meu pensament abandona Edimburg a la velocitat del llamp. Envaïda de realitat, els crits de la meva família envolten el petit, que miraculosament segueix dormint.

—Voleu fer el favor de no cridar tant?!

Deixo anar malhumorada.

—El cava, per fi!!

M'etziba el meu cunyat.

—Pensàvem que t'havies fugat amb l'última ampolla! Hohoho.

—Mama, què feies?! T'estem esperant per recitar el vers!

No sóc la teva mare, hòstia! Tinc un nom, jo! No suporto que em digui mama, igual que ell li diu a la seva! Però no li he dit. No li he dit mai, de fet.

—Què, reietó, ja ets a punt per recitar el vers?

És la iaia, que encara conserva l'esperança.

—Tinc caca! —Brama novament el meu fill. Així és que, benvolguda família, us haureu d'esperar una mica més a escoltar el maleït vers

de Nadal.

No tinc temps a perdre amb divagacions i ens en tornem cap al lavabo. L'espectacle es repeteix: sabates, mitjons, pantalons, calçotets del Pocoyó, tres capes de ceba...

I aquest cop sí: les cacones, les caquetes, les cacotes, arriben a bon port.

—Tinc freed!

I és clar, que tens fred, tros d'ase! Què et pensaves?! Vinga, espavila, tanoca, que ens esperen pel vers! Ara sí que se m'ha escapat i ell que ho ha sentit:

—Jo no sóc tanoca!

I he d'improvisar una nova definició del terme:

—Rei meu, però si tanoca és guay...

Gràcies a aquesta mentida pietosa, la cosa va prou ràpid i aviat tornem a estar vestits. I quan ens disposem a tornar al menjador... Sona el timbre.

Qui coi truca a les quatre de la tarda el dia de Nadal?

Instants després sento un crit agut:

—És el Keviiiiiiin!

El Kevin? Qui coi és el Kevin? —tinc memòria de peix!

Surto del lavabo. Mentre m'ajupo per recollir les joguines que tornen a estar escampades per la sala, i que ningú altre s'ha dignat ni tan sols d'apartar del mig, sento un alegre i desenfadat "Hi!" en una veu molt masculina... Agradable. Seguidament, sento la meva neboda, que el saluda efusivament, i intercanvien unes paraules en anglès.

–Hola, aquest és el Kevin.

Ens el presenta a tots alhora.

–Hi! –diu ell alegrement.

La meva mare i les tietes semblen d'allò més excitades amb la presència d'un estranger a casa:

–*Hello!* –criden, com gallines esvalotades.

–*Look, Kevin, she is my auntie.*

La neboda m'assenyala i l'escocès em mira.

(Saludant amb la mà) –Hello!

–*Nice to meet you* –em diu amb una veu greu i aquell accent que reconec a l'instant.

–*Welcome to my home* –em surt dir a mi.

El meu anglès és prou bo encara, probablement bastant més que el de la meva neboda. M'agraeix que l'hagi deixat venir. L'Elisa li deu haver deixat clar qui és l'amfitriona real.

Pausa.

No sabia dir exactament què és, però el Kevin té alguna cosa que el delata escocès. I no pas perquè s'assembla al Craig –que tenia un aspecte molt més dur i robust que no pas aquest blanquet pèl-roig que ara mateix em mira; però hi ha algun detall, que no logro encara identificar, que m'hi fa pensar.

És atractiu, aquest pèl-roig, això no es pot negar.

–*Do you want some... torróns?* –hi ha coses que no sé com traduir.

–*Oh, lovely! Thanks!*

El Kevin em torna a somriure. Té cert atractiu, el nano. I el cas és que somriu tota l'estona. Les tietes demanen més cava.

— Vinga, va, que hem de brindar... pel Kevin!

Ara torno a pensar en els superpoders que no tinc per petrificar els convidats en aquesta posició. O potser ara faria servir el de llençar-les a totes dues per la finestra tan sols aixecant un braç: Paf!

Me'n torno a buscar més cava. I quan obro la nevera, noto darrere meu la presència d'algú; un alè intens, que em cohibeix.

En Kevin ha vingut a buscar una copa, que em demana amb exquisida educació i elegància. Em diu que és pel xampany, li dic que aquí d'això no en gastem, es disculpa pel malentès. Somriu. Somric. I tot d'una em deixa anar amb aquell accent tan peculiar, que tenia ganes de conèixe'm.

— To me? — dic amb veu de pàmfila.

Doncs sí, em diu que sentia curiositat per conèixer la tieta de l'Elisa que havia tingut una experiència molt *exciting* a Escòcia. Em quedo parada. Em pregunto què li deu haver explicat exactament la meva neboda a aquest pèl-roig de mirada amable. Però el cas és que el Kevin ha activat la pregunta i jo començo a explicar-li en anglès tot allò que en aquell moment recordo d'aquella època. I la conversa flueix amb prou gràcia. M'explica alguns detalls, fins i tot en diria intimitats, com que la seva li va posar Kevin en homenatge al Kevin Costner, que li agradava molt, i jo responc:

— Ai, com a mi.

I ric. Ric molt. Ric com una tòtila. Feia temps que no em veia riure així.

Com més parlem, més em fixo amb la seva barba pèl-roja. És interessant... Exòtica... Un punt arrissadeta... Li queda bé. Li queda de puta mare. Ell és... No sembla tan jove... Se'l veu un tros d'home. Corpulent. Porta la camisa una mica oberta... Li surten els rissos també per l'escot... Aquests rissos petitons... La pell vermellenta... És la pigmentació... escocesa. Té pigues... M'encanten les pigues... M'encanta tot ell.

Hòstia, però que estic dient? Què estic pensant...? Però si és un xaval de poc més de vint anys! Quants? Vint-i-dos, vint-i-tres? Collons! Noto l'escalfor a les galtes. Semblo una adolescent!

Obro la nevera perquè corri la temperatura; tinc por que m'endevini els pensaments! Hauria de tornar al menjador...

Però la veritat és que fins els ovaris de fer el que hauria. Perquè ara mateix l'únic que NO hauria és l'únic que SÍ voldria. I no, no puc ni vull evitar-ho, quan ara em mira fixament, a un pam de mi darrere la porta de la nevera oberta, que fa de paravent, de mampara, de porta blindada... I m'adono que té uns llavis molsuts i una mica tallats pel fred, que me'ls menjo, sí, me'ls menjo ara mateix perquè...

—Us estem esperant, eh!

L'Elisa ha irromput amb cara de pomes agres i el seu "eh" ha sonat amb rancúnia. I tot seguit ha tornat al menjador estirada com un pal d'escombra. Merda! Crec que ens ha vist. No, no, no.... Si no ha passat re! Ha anat d'un pèl, però... Jo m'he quedat sense mossegar l'escocès i la neboda ho ha notat. Merda, merda, merda!

El Kevin de sobte no s'atreveix ni a mirar-me, i de cop i volta jo ja només veig un adolescent vermell com un tomàquet. Ara ja no estic gens segura de si ha estat un apropament unilateral... Pot ser que fos jo l'única que m'he inclinat cap endavant, i no pas els dos? Pot ser

que hagi hagi estat flirtejant amb el noviet de la meva neboda adolescent...? Que hagi estat a punt d'arrambar-lo contra la nevera?! Collons! Però què m'està passant! És la crisi dels quaranta, això? Va d'això?! Ara mateix, només voldria fondre'm.

Pausa.

Necessito aire. Obro la finestra. I veig que en necessito tant que voldria ubicar-me al cim més alt i duplicar pulmons i respirar fons i... Aleshores alguna cosa s'atura davant meu. No sé com explicar-ho. N'hi ha que diuen haver vist una visió. Una senyal. Haver sentit una veu. O haver sentit una crida. Aquell punt de lucidesa que només se t'apareix cada seteni... Sí, el noto! Ara ho veig clar: me n'he d'anar d'aquí! D'aquesta casa, d'aquesta família, d'aquesta ciutat, d'aquest país... Com no ho he vist abans. Oh yea!!! (*Visiblement ja tocada pel cava*) Freedom... freedom... freedom... freedom!

Pausa sobtada.

Agafaré la vacant. Marxaré sola.

Va novament cap a l'espai central del menjador, allà on ha començat el monòleg.

Quan entro a la sala, alguna cosa ha canviat. L'ambient comença a desprendre cert aire de decadència: La Tia Maria està ben desperta i segueix endrapant algun tros de torró, com si hagués quedat amb gana! La Tia Antònia, en canvi, ja ronca, amb el cap caigut damunt la papada; emet uns roncs greus que fan riure el meu pare, que rep cop de colze de ma germana.

Sento enrere el crit del meu fill petit, que tot just ara s'acaba de despertar de la seva migdiada. Ja brama. El gran li fa la guitza. I el meu

home ha decidit descansar al sofà.

Un pensament recorre el meu cervell fugaçment. I un altre:

Marxaré. Sola.

L'Elisa segueix amb cara de pomes agres i el Kevin, de pebrot vermell. S'aixequen.

—Nosaltres marxem...

Tal i com estic avui, que marxi l'escocès és la millor opció.

—Ja? —li retreu la meva germana.

Mentre el Kevin i l'Elisa marxen a la velocitat de la llum, començo a fantasiejar sobre la meva pròpia marxa. Com ho faré? Com ho faran? Com ho diré? Com s'ho prendran?

Pausa.

—Atenció, atenció! Que és el moment del vers! —exclama ma mare.

El vers! Ja no me'n recordava! Per un moment s'havia esvaït totalment de les meves cabòries.

—Vinga, tots a lloc!

Els homes s'aixequen del sofà i recuperen la cadira. El meu pare pren possessió per agafar el millor angle de gravació.

—A la tercera va la vençuda! —exclama l'avi.

El meu fill, no sé si de bona o mala gana, puja a la cadira per tercer cop, i ens mira a tots desafiant.

—Tothom ben atent!

—Que hi ha polvorons?

—No, papa, aquest any no n'hem comprat

— Però si a mi m'encanten! — somica.

Ara el petit també es vol enfilejar a la cadira. Intenta aixecar la cama però aquest bolquer prominent no l'ajuda. El bolquer... Deu estar ben xop ara mateix... Ningú li deu haver canviat si no ho he fet jo. L'altre s'enfada perquè li treu protagonisme, ara que per fi s'ha decidit a recitar... I aleshores comencen a barallar-se, i s'estiren el jersei i se'l fan gran, i s'esgarrapen, i el petit plora, i el gran també, i tothom s'esvera, i criden, i...

Agafa aire.

Però jo ja tinc el cap a una altra banda, i penso que no m'enduré res, en aquesta nova vida, perquè com més lleugera, més lliure.

Verbalitza-ho, em dic. Serà més fàcil: marxo. Us deixo!

Però encara no aconsegueixo articular-ho en veu alta.

El meu pensament segueix viatjant a la velocitat de la llum. Sempre seré la dolenta de la família. Tindrè titular i tot, per fi. Em pregunto si mai recuperaré la meua identitat d'abans. La que em van rebatre. No sé si se'n sortiran. Els he mal acostumat. Però ara mateix m'és ben igual. M'és refotudament igual. Jo no hi seré per veure-ho. Any nou, vida nova. Verbalitza-ho, em torno a dir. Ha arribat el meu moment. Energia universal, dona'm forces i coratge per despendre-me'n!

Silenci.

El meu fill gran s'aclareix la gola, de manera forçada; forma part de la *performance* que hem assajat tantes vegades.

De sobte, ma mare em pessiga el braç.

— Nena, què et passa?

I aleshores tots em miren. Tots. Bé, menys la tia Antonia, que segueix roncant. I els altres callen, oh miracle.

—Us he de dir una cosa, deixo anar sense premeditació.

Noto moltes mirades al meu voltant. Interrogants.

No vull però ho faig: Els miro.

Silenci.

Es fa un silenci sepulcral. Tothom espera que parli. Per primera vegada en molt de temps, com si intuïssin allò que els vull dir, tinc la sensació que m'escolten de debò. Tots pendents de mi... Hòstia, ha arribat el meu moment.

Ho he de dir ara. D'una tirada, a tots. Serà dur però m'ho liquido en un instant. Pam: mil pardals d'un sol tret. Tinc una cosa per dir-vos. Us he de dir una cosa. No. He d'entrar directament en matèria: família, marxo. Sí. Marxo i us deixo. Aquí us quedeu, amb les ties i el cava, i amb tota la resta. No vull res. Me n'aniré sense equipatge. Amb el cor trencat però lliure...

Pausa.

De cop i volta m'adono que m'he quedat literalment immòbil. Les mans no em responen. Ni els braços. Tota jo sóc un monòlit de pedra, talment una escultura.

Pausa.

No sé quant de temps ha passat; si uns segons o una eternitat, fins que finalment he deixat anar:

El cel brilla. Tot és alegria. El dia de Nadal. Doneu-me pollastre. Doneu-me torrons. Fem xerinola... I cantem cançons.

Silenci.

No han aplaudit de seguida. No s'ho esperaven. Jo tampoc.

— Estàs bé? — el primer ha sigut el meu marit.

Me'l miro; noto en la seva mirada preocupació sincera. Al seu costat, el meu fill, el nostre fill gran, em mira exactament de la mateixa manera que ell. Fan aquest posat que tant em fan recordar un a l'altre... El petit s'hi suma com pot. Els tres mosqueters, sense sabres ni barret.

I és aleshores quan, sense voler-ho ni poder-ho controlar, m'envaeix una força imperiosa que m'arranca de ben endins un profund plor. Un plor sonor, llarg, intens, sincer...

Els meus dos fills vénen a mi, corrents, i m'abracen. El meu marit m'agafa la mà. El cunyat i la germana fan una ganyota estranya. La meva altra tia amb les galtes més roges que abans. La meva mare, se sona amb un tovalló usat. El meu pare, que segueix gravant.

I jo... ja no puc parar de bramar. M'adono que fa tant de temps que no ho faig. I ploro, ploro i ploro... Ploro desconsoladament, com si no hi hagués demà. I potser aquell plor s'endú tot el pensament dolorós d'avui.

Però miro de refer-me, com he fet sempre.

El meu fill gran, se m'apropa a cau d'orella, i així, ben fluixet i perquè només ho senti jo, em recita set frases; tan sols set, que aconseguixen treure'm un gran, sincer somriure... segurament el millor que he tret en molt de temps.

Bon Nadal, mama.

Silenci.

S'ha fet silenci, només trencat per un darrer ronc de la Tia Antònia, que es desperta sobresaltada, com si la falta de soroll l'impedís seguir dormint.

—Eh? Què ha passat? —diu com aquell que es perd els últims cinc minuts de la pel lícula.

I el meu fill deixa anar una riallada d'aquelles sonores que es fan notar. I que s'encomanen. I a algú altre se li escapa també un riure, que l'encomana al del costat, i el del costat a l'altre, i no sé com estem tots rient, cada cop més alt, cada cop més fort.

Pausa.

M'aparto els cabells. Em sono el nas. Evitaré la mirada de ma mare, i la del pare, que per fi ha deixat de gravar... Començaré a recollir les coses cap a la cuina... en silenci, amb serenor. I mica en mica, la conversa tornarà a la taula, fins a recuperar, novament, la normalitat.

Ella comença a desparar la taula, enduent-se els elements. Sona una música. Mica en mica es va apagant la llum.

Fosc.